Проців Олег

Мисливські угідь у світлі нового мисливського законопроекту

Надання в користування права ведення мисливського господарства і відповідно права користування (добування) мисливськими видами тварин було й залишається основним чинником, який визначає ефективність галузі. В оприлюдненому законопроекті народних депутатів України Н. Шуфрича та інших в подальшому закладається адміністративний принцип надання в користування мисливських угідь, а саме: мисливські угіддя надаються в користування обласними радами за погодженнями ДАЛР та обласними державними адміністраціями. Статтею 25 законопроекту запропоновано визначати критерії погодження надання в користування мисливських угідь, серед яких інвестиції в розвиток мисливства, щоб забезпечити ефективну охорону, оптимальні економічні показники тощо. Як на мою думку, то прописати у плані розвитку господарства можна й високі показники лише для того, щоб отримати мисливські угіддя, а практично проконтролювати їх – неможливо. Наприклад, такий показник, як кількість складених протоколів про порушення правил полювання може з однієї сторони свідчити про ефективну роботу єгерської служби, тоді як відсутність складених протоколів може також свідчити про ефективну боротьбу з браконьєрством, бо мисливські угіддя охороняються так ретельно, що браконьєри туди бояться і свого носа показати. Тож костантувати – яке господарство боретьс ефективніше з браконьєрством: те, яке складає протоколи, чи те, яке не складає, для мене видається неможливим. Практично законодавчого механізму контролю приватних та громадських мисливських організацій щодо того, на які цілі списується бензин і як використовується автотранспорт (для боротьби з браконьєрством чи для поїздок у власних справах) у органів державної виконавчої влади немає. Практично нереальною видається можливість проконтролювати кількість викладених кормів для підгодівлі дичини. І навіть найкраще проведена таксація допускає велику похибку у підрахунках дичини. Крім того, буває й так, що чисельність популяції дичини

у звіті зростала, а доведений ліміт добування не досягає і половини чисельності. Поки мисливська наука ще не встановила методологію підрахунку дичини, оригінальний метод оцінки мисливських господарств застосовувався у Галичині кінця XIX - початку XX століття. До 1930 року основним показником економічної та екологічної ефективності було добування дичини. У тогочасній мисливській пресі можна було замість реклами зустріти замітки, що в такому-то господарстві така-то кількість мисливців на певній площі добула відповідну кількість дичини. При цьому також вказували чисельність промахів, погоду, години полювання. Наприклад, біля Станіславова (сучасний Івано-Франківськ) один мисливець добув за день 30 зайців, при чому 10 однієї нагінки. Та й до цього часу мисливці більше довіряють не статистиці, а порадам своїх колег, які полювали в тому чи іншому господарстві. З цього приводу хочу відзначити, що законодавство врегульовує дане питання, встановлюючи мінімально допустиму чисельність єгерів, вкладення коштів на одиницю мисливських угідь тощо.

Ефективне ведення мисливського господарства повинно виявляти не лише високі показники для статистики (складені адміністративні протоколи, викладення кормів, чисельність дичини), але дивіденди у вигляді прибутку.

Оскільки Україна вибрала Європейський вектор інтеграції, тож рано чи пізно нам потрібно буде вписувати у наше мисливське законодавство і європейські принципи, відповідно до яких галузь мисливства повинна бути обов’язково прибутковою.[1] Всім зрозуміло, що високі статистичні показники передбачають, що ведення мисливського господарства не може бути збитковим. Тож якщо і запроваджувати критерії відбору, то необхідно керуватись у економічному плані рівнем рентабельності, а в соціальному –

[1] Stec R. Łowiectwo w prawie europejskim. Warszawa : Oficyna wydawnicza ASPRA-JR, 2008. – S 79.

чисельністю найманих працівників, їхньою заробітною платнею, сплатою податків тощо.

Крім того, існує можливість у запропонованому законопроекті зменшити обтяжливі адміністративні процедури по наданню в користування мисливських угідь, які існують на даний час. Проте, на мою думку, варто скористатись у вирішенні цього важливого питання досвідом наших сусідів, де мисливські угіддя надаються у користування через аукціон. Приклади аукціонної форми у земельних питаннях існують і в Україні. Зокрема, на даний час Земельний кодекс визначає виключно аукціонний механізм не лише при продажі землі, але й при оренді. Так, стаття 135 визначає, що переможцем стає особа, яка запропонувала найвищу ціну. Ніхто не виставляє фермеру вимоги – скільки він повинен вкласти у розвиток свого господарства коштів. і яким чином він повинен доглядати за сільськогосподарськими культурами.

Хоча у запропонованому законопроекті не передбачається погодження користувачів або власників земельних ділянок, все ж в подальшому користувачі мисливських угідь зобов'язані укласти угоду між користувачем мисливських угідь та власником (користувачем) земельних ділянок. Стаття 26 проекту закону визначає, що підставою для припинення права користування мисливськими угіддями буде невиконання зобов'язань між користувачем мисливських угідь та власником (користувачем) земельних ділянок, або обласним управлінням лісового та мисливського господарства. Якщо у територію мисливських угідь входить десятки тисяч землевласників, то підставою для припинення користування мисливськими угіддями може бути невиконання договірних зобов'язань навіть одним з їх власників.

Стаття 27 законопроекту аналогічно, як і стаття 24 діючого закону визначає, що користування мисливськими угіддями є платним. Укладати відповідну угоду та отримувати плату за користування мисливськими угіддями покладається не лише на власників земельних ділянок, але й на

постійних користувачів. Розмір та порядок оплати повинен визначатись Кабінетом Міністрів України. На мою думку, в Україні, керуючись принципами ринкової економіки вартість товару, послуги й, навіть сервітутів на користування мисливськими угіддями повинен визначати ринок, де вартість встановлюється у точці перетину попиту і пропозиції. Жодним нормативним документом неможливо виписати всі складові, які тим чи іншим чином впливають на вартість мисливських угідь. Адже, це – не лише чисельність дичини, що може живитись на тих чи інших мисливських угіддях не завдаючи шкоди сільському господарству. Вартість мисливських угідь зростає також в залежності від близькості до столиці, обласних центрів, чисельності дичини, розбудови автомобільних доріг та залізниці, географічного положення, кліматичних умов, й, навіть, браконьєрських традицій місцевого населення. І це лише кілька основних чинників, які впливають на формування ціни на мисливські угіддя. Тож марно сподіватись на винахід справедливого алгоритму для визначення справедливої ціни на них, яким, за задумами авторів законопроекту, повинні користуватись чиновники. Все ж позитивним, на наш погляд, для користувачів мисливських угідь є вимога, за якою виключне рішення про припинення права полювання приймає судова гілка влади.

Дискусійним є питання доцільності оформлення відповідних договорів між користувачами мисливських угідь та обласними управліннями лісового та мисливського господарства. Форма договору повинна бути встановлена ДАЛР. Відповідно до всіх юридичних вимог типовий договір повинен базуватись на принципах, визначених у законодавстві, які і без того зобов’язані виконувати як юридичні, так і фізичні особи. Фактично на даний час типовий договір про умови ведення мисливського господарства є витягом із ЗУ «Про мисливське господарство та полювання». Дана вимога лише збільшує і так до максимуму роздуті бюрократичні процедури. Тож, на мою думку, варто обмежитись лише актом про чисельність мисливських видів

тварин згідно останньої таксації, чисельністю переданих біотехнічних споруд, їх стан, вартість тощо.

Отже. запропонований законопроект Н. Шуфрича містить ряд позитивних норм для ефективного ведення мисливського господарства, але потребує, на мою думку, подальшого фахового обговорення і доповнення.

Проців О.Р. Мисливстві угіддя у світлі нового мисливського законопроекту /Олег Проців// Полювання та риболовля. – 2013. – №8(142) серпень. – С. 3